

Fide 2014-05-25

Tankar kring en revisionsprocess

Jag har funderat mycket över varför vissa saker sker och vad som ligger bakom olika händelseförlopp. Hur kan två olika revisioner komma till så olika resultat som undertecknad och BDO när det gäller STAYAC?

Jag är allmänläkare, fd hälso- och sjukvårdsdirektör och numera konsult med stor vana att bedöma sjukvårdsenheters funktion efter att ha genomfört ett stort antal revisioner och due diligences.

Redan på 80-talets slut ledde jag en verksamhet (primärvårdsområde) där vi byggde upp en mycket kompetent rehabiliteringsorganisation med stöd av statliga medel. Vi byggde upp multimodal rehabilitering av nack- ryggpatienter, kognitiv behandling av psykisk ohälsa och behandling av missbruksproblem med den sk 12 stegsmodellen i ett nära samarbete med kommun och försäkringskassa. Redan då visade vi i en stor studie (BINGO – professor Finn Diedrichsen KI) att sjukskrivningsmönster inte påverkades av dessa rehabiliteringsinsatser.

Under 2000 talets första år såg vi sjukskrivningarna öka och dåvarande FK - Stockholms direktör och undertecknad, då hälso- och sjukvårdsdirektör i SLL, tog initiativ till en rehabiliteringsgaranti inom länet som också genomfördes. Denna garanti kopierades i stort sett av staten i den reform som gav landstingen nya resurser för rehabilitering i mitten av 2000 talet.

Landstinget tog när statens garanti började gälla snabbt kontakt med alla leverantörer i den gamla lokala garantin och bad dem registrera sina patienter i det nya systemet då man ansåg att garantins regler väl innehölls hos dessa vårdenheter. STAYAC var en av dessa enheter. STAYAC - modellen var då väl känd hos beställaren – SLL och utvidgade avtal skrevs utan några krav på att grundmodellen skulle ändras.

Som jag förstår det, har endast tillgång till information från STAYAC, har inga synpunkter eller påpekanden från landstinget ställts till STAYAC under de många år som verksamheten bedrivits vad gäller innehåll, fakturering eller klagomål från patienter. Detta trots att förhållandena lätt kunnat kontrolleras fortlöpande.

Jag får i december 2013 ett uppdrag från STAYAC ledningen som innebär att gå igenom verksamheten i sin helhet vad gäller kvalitet, kontrollrutiner, fakturering, journalföring etc. Resultatet kan läsas i den rapport som jag avgivit i december 2013.

Nu i vår 2014 kommer företaget BDO med en rapport om STAYAC som i delar tycks ha samma uppdrag och samma granskningsunderlag som undertecknad och som i stort sett gör samma fynd. Den modell för revision som BDO genomför är mycket annorlunda än den som undertecknad använder. Förklaringen kommer möjligen när jag läser det uppdrag som SLL gett BDO där det snarast är fråga om en riktad revision med anledning av misstanke om avtalsbrott.

Det som är förvånande är att SLL som avtalspart inte tagit kontakt med STAYAC för att reda ut misstankarna innan man slår till med denna riktade revision. Det finns ju i stort sett inga möjligheter för STAYAC att påverka några data i journalsystemet och framför allt inte i registrerings och faktureringsystemen under den tid en sådan diskussion skulle föras.

Möjligen har SLL tillgång till information som inte kommit fram i de olika revisionerna som leder fram till den anmälan som görs till IVO. Enligt vår bedömning borde varken fynden i rapporten från BDO eller vår rapport leda till en sådan åtgärd.

Två revisioner med olika bedömning.

De två olika revisionerna har något olika utgångspunkter men faktaunderlaget i form av journaler och fakturaunderlag är i stora delar identiskt även om vår genomgång innehåller ca 50 % mer material.

De flesta av de fynd som gjorts är också lika men bedömningarna som görs kring olika delar skiljer sig från varandra och kommenteras i följande punkter:

Journalhanteringen

Journalerna innehåller enligt vår bedömning adekvat information som dessutom är mer strukturerad på problemområden än vad som är vanligt. De nedslag som BDO revisionen gör på enstaka uppgifter i materialet förtar inte intrycket av en journalföring som väl når upp till normal standard.

Brott mot avtalet

BDO jämför enligt vad vi förstår verksamheten vid STAYAC med de utsagor som görs i olika dokument som ingår eller är underlag i överenskommelsen mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting kring rehabiliteringsgarantin. I avtalet mellan SLL och STAYAC hittar vi inga referenser till dessa dokument. Det finns en tydlig hierarki i avtalet kring hur olika dokument skall hanteras. Vår bedömning är att SLL genom det ersättningssystem som använts, den information som de har kring verksamhetens bedrivande och möjligheten att enkelt i faktureringsystemet bedöma vårdinsatsernas antal och innehåll godkännt den vårdmodell som STAYAC använt i avtalet.

Patientklagomål

Det finns några få klagomål från patienter som tas upp i BDO rapporten. Inget av dessa har blivit föremål för några åtgärder från beställarens sida inte heller har STAYAC fått möjlighet att bemöta dessa. I en verksamhet som STAYAC där mycket komplex problematik hanteras är det inte ovanligt med situationer där krockar mellan olika målbilder leder till konflikter. Vår bedömning är att det snarast är få klagomål och anmälningar på verksamheten.

Feldebiteringar

Vi har liksom BDO funnit felaktiga debiteringar vilket alltid görs när en så här omfattande revision genomförs. Det som brukar vara fallet när en verksamhet utnyttjar regelverket på ett bedrägligt sätt är att överdebiteringen vida överstiger underdebiteringen. I STAYAC är förhållandet tvärtom – vi finner att underdebitering är

ett problem för företaget som måste åtgärdas. BDO nämner inte alls detta faktum som för oss är en viktig indikation på att verksamheten inte varit bedräglig.

Vetenskap och beprövad erfarenhet

BDO har inte tagit hänsyn till vad som är bra vård utan hänvisar till äldre dokument kring rehabiliteringsgarantin. Multimodal rehabilitering i den form som varit beskriven i garantin, har i de genomgångar som gjorts av Försäkringskassan vad gäller det primära målet med garantin- minskad sjukskrivning – inte visat på några större effekter. Numera är kunskapsfronten nog mer riktad mot den modell som STAYAC använder nämligen mer individualisering av insatta resurser.

Direkta sakfel

Genom den modell som BDO använt med lite samverkan med den reviderade enheten har en del sakfel inte rättats till trots påpekanden. För oss är den av BDO använda modellen mycket främmande och mer liknande en brottsutredning men utan den rättsäkerhet som ett sådant förfarande normalt innehåller.

Kommunikation

I ett avtalsförhållande som bygger på förtroende vilket är det vanliga med avtal inom hälso- och sjukvården är det brukligt att olika frågeställningar diskuteras direkt mellan parterna. Om en revision skall göras enligt avtalet skall frågeställningar och anledningar till revisionen tydligt framgå och ha diskuterats bilateralt innan revisionen startar.

Sammanfattning

Vi står fast vid vår bedömning att STAYAC har en bra verksamhet som hjälper personer med svår problematik. Verksamheten präglas av de vetenskapliga rön som produceras både inom som utanför kliniken. STAYAC modellen torde vara väl känd inom beställarorganisationen och de system för uppföljning som finns i landstinget (ARV) är enkla att använda för att få en överblick på vad varje patient får för vård. BDO har enligt vår bedömning i sin revision inte utgått från det avtal som gäller mellan STAYAC och landstinget och alla deras fynd och bedömningar i detta avseende är därför irrelevanta. De fynd som gjorts i båda revisionerna leder enligt vår bedömning snarast till identifikation av interna förbättringsområden på STAYAC och inte till andra åtgärder grundade på avtalsbrott eller bedrägligt handlande.

Lars-Bertil Arvidsson
Spec. allmänmedicin
Konsult
AMIAB